

SCHITTERENDE RUÏNES

Jess Walter

ERVARING

- 1 Vat in drie woorden samen wat er door je heen ging aan gedachten en/of emoties bij het lezen van het boek. Leg elk woord kort uit.
- 2 Het boek wordt (niet negatief bedoeld) een 'beach read' genoemd, een boek om mee naar het strand te nemen (vlot leesbaar, weinig diepgang, clichématig ...). Ben je het daarmee eens?
- 3 Er zijn veel verhalen in deze roman; die hangen uiteindelijk allemaal wel samen en worden in het laatste hoofdstuk een voor een afgerond.
Welke van die verhalen vond je
  - het ontroerendste verhaal,
  - het sterkste verhaal,
  - het zwakste verhaal?
 Leg kort uit.
- 4 Voor welk van de vele personages voelde je de meeste sympathie en voor welk de meeste antipathie? Leg kort uit.
- 5 Kun je begrijpen dat dit een bestseller is geworden? Welke eigenschappen heeft het om dat te zijn of niet te zijn?
- 6 Het boek bestaat uit heel veel verschillende verhalen, genres en stijlen. Is dat positief of eerder negatief?

ANALYSE

- 1 Pasquale is een niet alledaagse persoon en samen met Dee het belangrijkste personage in de roman. Maak een duidelijk beeld van zijn persoonlijkheid.

Pasquale is een dromer die wat slaperig door het leven gaat (p. 9) tot hij Dee ontmoet en dan komt er helderheid in zijn leven, dan voelt hij een angstaanjagende vrijheid (p. 25). Hij weet niet goed wat hem allemaal overkomt en hoe hij kan of moet reageren; hij wordt uiteengerukt.

Hij is teruggekeerd naar zijn dorpje na vier jaar in de grote stad Florence te hebben gestudeerd. Hij droomt ervan van zijn dorpje en zijn hotel iets groots te maken en wil een tennisbaan aanleggen om grote (Amerikaanse) klanten te lokken; dat zo iets erg naïef is op een rots wordt geleidelijk voor hem duidelijk. Hij probeert ook een strandje aan te leggen, terwijl het eigenlijk duidelijk is dat dit niet zal standhouden (p. 15-16).

Zijn leven in het dorpje zweeft tussen verving en tevredenheid, tot hij, wat hij hoopt, het leven op zijn pad zou vinden (p. 17), tot het zou beginnen (p. 75). Hij voelt zich erg eenzaam, vertelt hij aan Dee (p. 79).

In Florence had hij een relatie met Amadea; zij gebruikt hem vooral als sekspartner; wanneer hij zegt dat hij van haar houdt (p. 153), duwt Amadea hem van zich af. Dan wordt ze zwanger en hij is te bang, durft te weinig om tegen haar vader en de regels in te gaan. Hij laat zich ook daar voortdurend door anderen doen; dat gebeurt ook als hij naar Rome trekt om Deane te ontmoeten (p. 167).

In Rome beseft hij dat hij even laf is als de persoon die Dee in de steek laat; hij heeft de vrouw die hij zwanger gemaakt heeft en zijn zoontje in de steek gelaten (p. 180).

Hij neemt zijn verantwoordelijkheid op, zorgt jaren voor vrouw en kinderen. Diezelfde verantwoordelijkheid neemt hij ook op zich als hij naar de begrafenis van zijn moeder gaat, ook al wil hij naar Dee en voor haar zorgen.

Als Amadea gestorven is, gaat hij op zoek naar Dee; wat hij vele jaren geleden niet durfde, waar hij toen niet voor durfde gaan, doet hij vijftig jaar later wel. (Zie ook de vragen over spijt of over 'het moment'.)

Die naïeve eerlijkheid van Pasquale, die positieve naïviteit, dat opnemen van verantwoordelijkheid staan tegenover de manier van leven in Hollywood (waar men uit is op seks, macht, geld, waar men fake is).

2 “O, mijn god, dit boek gaat eigenlijk over spijt ...” Die zin schrijft Jess Walter in zijn dagboek.

Spijt is inderdaad een belangrijk thema in de roman.

a Toon aan hoe spijt in een aantal verhalen aan bod komt.

- *Op p. 356 wordt de queeste, de reis van het viertal op zoek naar Dee een reis ‘voortgedreven door de brandstof van een verkwist leven’ genoemd. Het is pas na vijftig jaar dat Pasquale Dee achterna gaat. Pasquale voelt zich verscheurd door het feit dat zijn leven uit twee levens bestond, het leven dat hij zou leiden met Amadea en Bruno en het leven dat nooit geweest zou zijn (p. 381). Wanneer Dee en Pasquale elkaar na vijftig jaar terugzien, zegt Pasquale letterlijk: ‘Het spijt me. Ik moest iets belangrijks doen’ (de begrafenis van zijn moeder, p. 393).*
- *Ook in het toneelstuk waar de vier naar kijken, gaat het op het einde over spijt, over een mooie relatie die nog altijd kapot gemaakt wordt, zelfs nu het personage oud en dik is (p. 363).*

- *Alvis Bender heeft het in de roman die hij beschrijft over het mooiste moment in zijn leven en hij gaat dan verder met zijn gewone leven.*
- *Pat Bender heeft een prachtige vrouw (Lydia) en een moeder die hem voortdurend opvangen en die hij in de steek laat. Daar krijgt hij meer en meer spijt van.*
- *Michael Deane heeft geen spijt van wat hij gedaan heeft toen hij Dee vertelde dat ze kanker had. Hij komt 50 jaar later niets goedmaken. Hij is enkel geïnteresseerd in het verhaal (p. 398).*

b Wat doen personages met die spijt? Geef drie voorbeelden.

- *Soms helpt fantasie, maar niet echt. Dee heeft soms spijt dat ze niet in de filmwereld is kunnen blijven (p. 263) en fantaseert dan een ontmoeting met Pasquale of met Richard Burton (p. 267).*
- *Ook Pasquale fantaseert een ontmoeting met Dee in zijn hotel (p. 269).*
- *Alvis Bender gaat terug naar zijn moment in de oorlog. Hij ontdekt dat zijn meisje een prostituee geworden is (of is het niet zo?) en dat hij met zijn spijt geen nieuw leven kan opbouwen.*
- *Pasquale gaat uiteindelijk na 50 jaar op zoek naar Dee en kan gelukkig verder leven in tegenstelling tot Alvis Bender.*
- *Pat Bender heeft spijt dat hij zijn moeder verwaarloosd heeft, zijn grote liefde Lydia ontrouw geweest is ... en komt naar huis waar hij een rustigere man wordt.*

3 Welk beeld van film en Hollywood schetst de auteur? Illustreer met voorbeelden.

Film zou een positief medium moeten zijn. Volgens Shane zou het eigenlijk een vorm van nieuwe religie moeten zijn waarbij miljoenen mensen over de wereld dezelfde film zien (p. 34-35). Hij wil nog altijd deel uitmaken van die droomfabriek. Ook Claire is gefascineerd door die filmwereld. Voor de tienjarige Claire was het een droom, een onbekende werkelijkheid, een leven in beelden (p. 39).

Film is een belangrijk onderdeel geworden van het leven van mensen tot ze zelfs verwachten dat alles altijd wel goed zal aflopen zoals in de film (p. 50). Maar in Hollywood is dat prachtige medium verworden tot reclame, tot het in de markt zetten van de meest waanzinnige onderwerpen (zie de talloze voorbeelden in het boek van shows over zombies, psychiatrische patiënten ...).

Hollywood is een wereld waar men veel met elkaar naar bed gaat, maar zonder verantwoordelijkheid, een wereld waar iedereen met zijn ego bezig is (p. 323-137). In deze wereld lost geld lost alles; Michael Deane heeft een automatische reactie bij een probleem – hij geeft geld (p. 125). In deze wereld wordt een zwangerschap verborgen gehouden, wordt een actrice verteld dat ze kanker heeft ...

Deze wereld staat in tegenstelling met de schilderingen in de bunker; zoals Dee en Pasquale het zien/fantaseren kan het verschil met Hollywood niet groter zijn (p. 139), een wereld van pure emoties en verlangens.

4 Leg de titel en de drie citaten op p. 7 uit.

- *De titel van het boek is ook de titel van het laatste hoofdstuk (p. 401) waarin alle verhalen worden afgerond. Op p. 407 staat over al die verhalen en hun personages: ‘Al die schitterende verwoeste levens’. Het is inderdaad zo dat heel wat mensen in die verhalen minder goede beslissingen genomen hebben, erge dingen meegemaakt hebben, levens hebben gehad met verwoestingen ... Tegelijk hebben ze allemaal mooie zaken meegemaakt en zijn hun levens, hoe tragisch soms ook, ook boeiend, schitterend ...*
De titel zegt wat over de tragiek en de schoonheid van het leven.
De vorm van het boek zelf heeft ook iets van een ruïne, al die verhalen die ogenschijnlijk in stukken uit elkaar liggen, maar een prachtig geheel vormen.
- *Citaat 1 heeft ook een gelijkaardige tegenstelling: prachtige gebouwen en dan een woest spektakel. De auteur verwijst hier naar het medium film, een prachtig medium, maar er wordt in Hollywood rotzooi mee gemaakt, entertainment van het laagste soort.*
- *Citaat 2 verwijst naar de film ‘Cleopatra’ waarin Richard Burton, Liz Taylor en Dee Moray meespelen. De tekst gaat over de kracht van de liefde die heel groot is, maar dan moet je je erin gooien. Claire en Daryl bv. gooien zich niet echt in die liefde, Pasquale en Dee ervaren die intensiteit, die kracht wel en gaan er wel helemaal voor (althans op het einde).*
- *Citaat 3: De (echte) acteur Richard Burton wordt daar een schitterende ruïne genoemd. Hij is 54, maar al oud, afgeleefd, heeft een indrukwekkend en boeiend leven gehad, prachtige acteerprestaties neergezet, maar met soms foute beslissingen en acties (drank, vrouwen ...).*

5 Lees de volgende pagina’s en synthetiseer wat over ‘het moment’ verteld wordt.

p. 19-58-113/114-188-233

Wanneer Pasquale verliefd wordt op Dee, is hij niet alleen verliefd op haar, maar ook op dat heerlijke moment dat hij verliefd wordt (p. 19) en dat moment, vertelt hij later aan Claire, duurt eeuwig, bepaalt de rest van zijn leven (p. 58). Ook Dee heeft het in een soort afscheidsbriefje over ‘het moment’ op die bepaalde plek (p. 188).

Alvis Bender vertelt in zijn roman over het moment dat hij klaarkomt in de handen van het meisje/de vrouw als de mooiste ervaring/plek/woorden en hij gaat vele jaren later zelfs, net zoals Pasquale, op zoek naar haar (p. 113-114).

Lees nadien uit het laatste hoofdstuk p. 401/403/407/413.

Het laatste hoofdstuk begint met een citaat van Kundera over dit thema (p. 401). Er zijn intense momenten in ons leven, maar die momenten houden we niet vast, kunnen we niet

(altijd) vasthouden en dan ontstaat er verdriet, treurnis, spijt. Dat is typisch voor mensen. Zelfs de prostituee (of ze nu echt het meisje is van Alvis Bender of niet) denkt op p. 403 aan twee perfecte momenten (maar die weg zijn). Zo zijn er tientallen momenten in tientallen levens en die levens zijn o.a. door die momenten schitterend, maar ook ruïnes omdat die momenten niet vast te houden zijn (p. 407).

Spijt is onlosmakelijk verbonden met die momenten, want ze verdwijnen. Toch is er misschien een weg uit. Misschien kun je toch met herinneringen het moment doen herleven en wordt dat moment van vroeger dit moment van nu (p. 413). Misschien bestaan alle momenten wel tegelijkertijd, denkt Pasquale, zowel het moment toen hij jong was en Dee voor de eerste keer zag, als het moment van nu hij vijftig is en naast haar zit. Misschien kan spijt overbrugd worden.

6 Jess Walter gebruikt regelmatig humor.

a Geef vijf voorbeelden.

- p. 42 onderaan: het verhaal van Jezus wordt verbonden met het zombiethema als mogelijk onderwerp voor een film of voor een tv-programma – alles kan in Hollywood. Van die film- en tv-wereld zijn er talloze voorbeelden te geven; ook de Amerikanen zelf worden vaak ironisch aangepakt (zie bv. p. 52).
- p. 91: de bijtende commentaar van tante Valeria op Dee en haar uiterlijk
- p. 121: de opsomming van wat Michael Deane allemaal gedaan heeft om er jong uit te zien en dan lijkt hij nog op iemand die vroegtijdig gebalsemd is.
- p. 240: Claire beschrijft de seks met Daryl als een bezoek aan een gynaecoloog en een loodgieter.
- p. 407: Je vindt een beschrijving van wat er met een oorspronkelijk script in Hollywood gebeurt – er blijft ongeveer niets van over.
- de naam van het hotel: 'Hotel Redelijk Uitzicht'

b Jess Walter vermeldt dat hij soms grappig is om grappig te zijn (bv. de naam van het hotel). Toch worden bepaalde zaken en personen via de humor aangepakt. Welke zijn dat?

- Hollywood wordt aangepakt met veel ironie en sarcasme (Michael Deane – pitchers – tv-series ...).
- Het zijn de jonge mensen die verbonden zijn met Hollywood of naar die wereld willen, die ironisch beschreven/voorgesteld worden (Claire en Daryl – Shane).

7 Er staan heel veel verschillende verhalen in de roman. Het belangrijkste verhaal is dat van Dee en Pasquale. Welke verbanden zie je tussen dat verhaal en wat er gebeurt in het eerste hoofdstuk van de roman van Alvis Bender?